

In onze Knollentuin

Volkstuindersvereniging Arnhem - jaargang 35 - nummer 4 - winter 2013

Afhalen bestellingen

Alvast noteren voor 2014:

Afhalen bestellingen Garantzaden etc.: zondagmiddag, 9 maart 2014, vanaf 14.00-16.00 uur, scoutinggebouw.

Garantgids

Voor de tuinders die het afgelopen jaar etc bestelden, ligt er vanaf eind december niet via de vereniging bij Garant zaden ber een Garantgids bij de complexverte-

Stekjesruilbeurs

12 oktober j.l. organiseerde onze vereniging weer de jaarlijkse stekjesruilbeurs. Hoewel er deze ochtend minder mensen waren dan voorgaande jaren hadden deze twee dames het goed bekeken. Oma met kleindochter, beiden dol op tuinieren, gingen met wat moois naar huis.

Dank!

Heel veel inzendingen van tuinders deze keer.

De groenafvaldag heeft heel wat losgemaakt, dus hebben heel veel schrijvers het over compost en wat ermee te doen.

Dank aan: Karin Boekelder, Ellis Hettinga, Manon Best, Rob Hennemann, Sandra Holleman, Chris Verhoeven

Van de voorzitter

De groenafvaldag op 26 oktober was een groot succes. In dit nummer leest u hoeveel kuub groen er is afgevoerd. Het bestuur kreeg veel complimenten over deze actie. Voor u complimenten omdat u netjes ingezameld had, dit keer was er geen troep tussen het groen! We zullen bekijken of we dit vaker kunnen doen.

Op onze oproep voor opvolging van Jan Boenders, complexvertegenwoordiger Parkweg, zijn geen spontane reacties binnengekomen. Het bestuur heeft enkele tuinders gepolst of zij voelen voor deze functie, maar tot op heden is het niet gelukt. We zijn nu van plan om alle tuinders van de Parkweg persoonlijk aan te schrijven.

In maart leg ik mijn functie neer als voorzitter, het bestuur is in gesprek over opvolging. In het maartnummer waarin de stukken voor de Ledenvergadering zijn opgenomen, hopen we u te kunnen melden dat opvolging van de voorzitter, maar ook van de complexvertegenwoordiger is gelukt.

Inbraken en vandalisme blijven een punt van zorg. Onlangs was de Braamberg aan de beurt. Weest u alert op uw spullen en meldt bij complexvertegenwoordiger en secretariaat wanneer u bent geconfronteerd met ongewenst bezoek.

In 2014 zullen wij op twee complexen een experiment starten met gedeelde tuinen. Op de Bosweg en de Kweek zullen twee tuinen verdeeld worden in 4 kleine tuinen. Deze zijn ter beschikking van senioren voor wie het tuinieren teveel wordt en wij gaan ze uitgeven aan nieuwe tuinders met weinig ervaring en/of weinig tijd. De afspraak geldt dan dat zij, als zij het goed doen, een jaar later in aanmerking kunnen komen voor een grotere tuin. Daarmee hopen we te voorkomen dat het eerste jaar voor zowel de tuinder als de vereniging een teleurstelling wordt en wij uiteindelijk aan het einde van het jaar achterblijven met een verwaarloosde tuin.

Voor de tuinders die het afgelopen jaar niet via de vereniging bij Garant zaden etc bestelden, ligt er vanaf eind december een Garantgids bij de complexvertegenwoordiger. Het is altijd heerlijk om in deze tijd waarin groei en bloei stilligt al bezig te zijn met het nieuwe (voor)jaar!

Het bestuur wenst u een goede jaarwisseling en een gezond en groen nieuw jaar!

Hartelijke groet,
Dirk Gaasbeek, voorzitter

6 tuinders van de vereniging leerden de kneepjes van het snoeien

van zwarte, rode/witte en kruisbes, braam en framboos.

Eerst werden de snoeischaars geslepen en na uitleg over het dragen van bessen op een- of meerjarig hout gingen we aan de slag. Eerst goed kijken naar de opbouw van de struik en wie durft dan het eerste takje weg te knippen. En.... waar en hoe knip je dan?

Ook eens een workshop meemaken? Meld je dan nog snel aan voor de workshop *Druiven snoeien* in Velp op 5 januari, 12 februari workshop *Vliegende start Moestuïn*, 5 april workshop *Zelfasperges kweken*. Wil je een volledige moestuincursus volgen kom dan naar de informatiebijeenkomst op 13 januari in Velp. Meer info en aanbod op www.moestuineducatie.nu of via 06-33878352

Workshop snoeien en mulchen,

**op 30 november 2013, BIJ BEST
Moestuineducatie en meer.**

Groenafval ophaaldag

Afgelopen 26 oktober is er op verzoek van de leden op de jaarvergadering weer een ophaaldag geweest voor groenafval. De dag was een succes. Het was op de ophaaldag en de dagen daar voor prima weer om te tuinieren. Dit zal er zeker aan bijgedragen hebben dat velen hun groen hebben aangeleverd. Het zal ongetwijfeld lekker opgeruimd zijn op vele tuinen. Er kon die dag alleen groenafval aangeleverd worden, en de tuinders hebben zich hier prima aan gehouden. Dat is belangrijk, want het afvoeren van gemengd afval (bijvoorbeeld puin, plastic, bouwhout door het groenafval gemengd) maakt afvoeren veel duurder.

Het succes heeft ook een keerzijde. De hoeveelheid groen was veel meer dan vooraf gedacht, namelijk ongeveer 50 ton. Daarmee liepen ook de kosten flink op aangezien er een verwerkingstarief per ton wordt gerekend, en het totaal komt naar schatting totaal ruim 2500. Die kosten worden door alle leden gedragen via de jaarbijdrage. Door kritisch te kijken wel materiaal wel en niet afgevoerd moet worden kunnen de kosten beperkt worden. Het is ook goed voor tuin en milieu.

Veel van het groen dat is afgevoerd is nuttig op de tuinen te gebruiken door het zelf te composteren. In het werkveld van natuur- en groenbeheer wordt dan ook niet gesproken over groenafval, maar over groenrestmateriaal. Wanneer het is gecomposteerd levert het voedingsstoffen voor de planten en een bodemverbeteraar. De organische stof die het bevat is goed voor de bodem: het zorgt er voor dat vocht goed opgenomen wordt, voorkomt dat voedingsstoffen uitspoelen, zorgt voor goede beluchting van de grond en het levert gelijkmatig voedingsstoffen. Met de 50 ton die onlangs is afgevoerd, is ook naar schatting 20.000 kg organische stof, een paar honderd kilogram stikstof (N) en tientallen kilogram-

men fosfor (P) en kalium (K) afgevoerd, en dat is toch jammer.

Maar hoe kan dan omgegaan worden met de groenresten? Veel materiaal kan eenvoudig zelf gecomposteerd worden in speciale compostvaten die je bij tuincentra kunt kopen. Maar je kunt zelf ook een bak maken van gaas of planken. Als u dit vult (niet aandrukken) met afwisselend groen (gras, vers blad, bloemen, vers onkruid) en bruin materiaal (droger materiaal, stengels, takjes in stukjes geknipt, droog blad etc.), en af en toe een handje oude compost bijvoegt, heb je binnen een half jaar mooie compost.

Sommige groenresten lenen zich hier minder goed voor. Bijvoorbeeld omdat er dan ziekten verspreid kunnen worden. Tomatenplanten kunnen bijvoorbeeld beter niet gecomposteerd en uitgestrooid over de tuin worden vanwege ziekten van planten van de nachtschadefamilie, waaronder ook aardappelplanten behoren. Ze kunnen wel in stukken geknipt tussen frambozen of onder bessen- of andere struiken gelegd worden, die niet vatbaar zijn voor de ziekten. Een andere goede optie is om gewasresten op hun eigen veldje onder te werken, zoals bij aardappelloof of kool met knolvoet (zo doen akkerbouwers dat ook). Zo verspreiden eventuele ziekten niet, en bij een goede teeltwisseling ontstaan geen problemen. Sommige (wortel)onkruiden moeten lang gecomposteerd worden (b.v. 2 jaar) om te voorkomen dat ze zich vermeerderen. Denk hierbij aan kweekgras, zevenblad, heermoes of brandnetel. Als je veel van dat materiaal hebt kun je het lang composteren, afge-

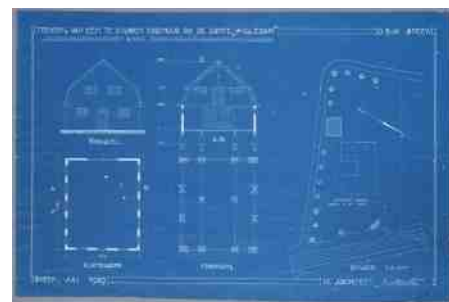
dekt onder zwart plastic. Er kunnen ondertussen pompoenen op gekweekt worden. Bij kleine hoeveelheden kun je er gier van maken door het materiaal enkele weken in een emmer water te laten staan. Prima meststof.

Blad van eiken en beuken is in grote hoeveelheden lastig te composteren. Het is echter prima spel tussen aardbeien (in plaats van stro) of bessen en frambozen om onkruid te onderdrukken en voedingsstoffen te leveren, en die planten houden ook wel van een wat zure humus die ontstaat door het blad.

Het zijn maar enkele voorbeelden voor nuttig en milieuvriendelijk gebruik van groenresten, die veel kosten en gesleep besparen. Uiteraard zijn er genoeg voorbeelden waarbij het wel erg praktisch is als het materiaal afgevoerd wordt. Het bestuur zal daarom nog in beraad gaan hoe volgend jaar met deze actie om te gaan.

Anjo de Jong

Penningmeester

Bouwen van schuur of (permanente) kas

We zetten de regels nog even voor u op een rijtje:

- U dient schriftelijk een aanvraag in voor de bouw, voorzien van een tekening met oppervlakte- en hoogtematen.
- Het vloeroppervlak is maximaal 5 m², de nokhoogte is maximaal 1,5 m gerekend vanaf het laagste punt van het maaiveld.
- De kleur moet passend zijn in de omgeving (groen of bruin).
- De plaats van schuur of kas wordt vastgesteld door de complexvertegenwoordiger.

Compost maken van eigen tuinafval

Elk jaar gaan er weer kruiwagens vol dahliagroen, bramentakken, onkruid en grasafval richting afvalbak; aan het eind van het seizoen denk je dan soms: gaat dit allemaal nog wel compost worden? Gelukkig blijkt na een paar maanden, dat al het afval toch weer keurig is 'vermalen' tot dat typische bruinzwarte, korrelige spul. Met dank aan al die micro-organismen in de grond, die onvermoeibaar in de weer zijn met het afbreken en omzetten van ons tuinafval tot rijke humus.

Compost maken is niet moeilijk en heeft zoals bekend vele voordelen. Allereerst levert het ons elk jaar zonder dat we er al te veel moeite voor hoeven te doen een grote hoeveelheid organische mest op voor de tuin. Een tweede, minstens zo belangrijk voordeel is, dat het veel arbeid bespaart: geen gesjouw meer met zakken tuinmateriaal richting kraak of gegraveerd van afvalkuilen in eigen tuin, want bijna al ons tuinafval kan tot compost worden verwerkt. Een derde, interessant voordeel betreft de duurzaamheid van onze tuinen: dankzij het composteren kunnen we de jaarlijkse verliezen aan voor het gewas essentiële voedingsstoffen minimaliseren, waardoor na verloop van tijd tuinen nauwelijks nog hoeven worden bijgemest met stalmest of organische mestkorrels.

De kunst van goed composteren zit 'm in (a) de keuze van het organische materiaal en (b) het creëren van de juiste composteersomstandigheden, zodat de bodemmicro-organismen hun arbeid optimaal kunnen verrichten. Composteren staat in de meeste tuinhandboeken goed beschreven en ook op het Internet is er uitgebreide informatie te vinden over dit

onderwerp. Daarom beperk ik me hier tot enkele hoofdpunten en tips voor het maken van compost toegespitst op de situatie in Arnhem-Noord.

1) Keuze tuinmateriaal

In principe is al het niet-houtig tuinafval geschikt voor compostering. Dat betekent, dat gemiddeld meer dan 90% van de totale hoeveelheid tuinafval kan worden gebruikt. Daarbij gaat het vooral om wieden- en snoeiafval, mits niet te sterk verhout.

Vers gemaaid gras is doorgaans stikstofrijk, dus prima geschikt voor de compostbak. Met bladafval moeten we wat voorzigtiger zijn: de bladeren van de meeste bomen zijn geschikt, maar bladeren van o.a. hult en dennen- en sparrennaalden kun je beter vermijden: door het lage stikstofgehalte verteren deze materialen slecht hebben ze een verzurend effect op de bodem. Eikenbladeren verteren ook maar matig mede door het hoge gehalte aan moeilijk afbreekbare looistoffen.

Daarom deze bladsoort met mate gebruiken en extra kalk toevoegen bij de opbouw van de composthoop. Belangrijk is verder om grof afval wat fijner te hakken met een machete; hierdoor komen tevens nuttige enzymen vrij, die het omzettingproces versnellen. Het volgende groenafval kan het best maar helemaal uit de compostbak worden gehouden:

- Sterk woekerende onkruidsoorten, zoals kweekgras, zevenblad, witte klaver en munt.
- Planten, die doorgaans veel afgerijpt zaad bevatten zoals asperge, afrikaantjes en zegekruid.
- Wortelresten van tomaten, paprika en andere planten van de Nachtschadefamilie, die vaak aaltjes (nematoden) bevatten. In principe worden alle aaltjes

gedood tijdens het composteerproces, maar beter kun je hier het zekere voor het onzekere nemen.

2) Het composteerproces

Hoe creëren we optimale omstandigheden voor de micro-organismen, zodat ze hun nuttige werk effectief kunnen doen? De volgende punten zijn van belang:

a) Voldoende lucht: het composteerproces vraagt zuurstof; zorg dus voor een losse en gevarieerde opbouw van het afvalmateriaal in de compostbak. Dit betekent ook een goede afwatering, dus geen dichte, ondoorlatende vloer gebruiken.

b) Niet te lage zuurgraad: de composteerende micro-organismen in de bodem gedijen het best bij een pH van 5,5-7,0. Omdat de zuurgraad van onze zandgronden laag is (pH 4,0-4,5) verdient het aanbeveling om tijdens de opbouw van de composthoop landbouwkalk toe te voegen. Dit verbetert ook de algemene kwaliteit van de compost als meststof.

c) Isolatie: Met een goede isolatie kan de geproduceerde warmte goed worden vastgehouden, waardoor de temperatuur in de composthoop voldoende kan oplopen om al het schadelijk ongedierte en onkruidzaad te vernietigen. Dit levert een betere kwaliteit compost op, waardoor er minder kans op ziektes is en ook minder onkruid het volgende seizoen.

Tenslotte nog even iets over het bouwen van een composteerbak. Onze grote en productieve tuinen leveren jaarlijks een forse hoeveelheid composteerbaar materiaal op; het is daarom beslist de moeite waard om een stevige composteerbak te bouwen. Ik heb zelf een bak met 2 compartimenten gemaakt, met een ruime bak voor de voorcompostering en een kleinere composteerbak (zie foto). Voor de laatste is het aan te beve-

len deze niet kleiner te maken dan 1 m³, omdat dit het minimum composteervolume is dat nog voldoende composteeringswarmte kan ontwikkelen en vast houden (zie hierboven 2c) Isolatie). Verder is het belangrijk de wanden van de bak dicht te maken. Mijn compostbak had tot voor kort een open constructie, waardoor er veel warmteverlies kon optreden en de compostering onvolledig was. Ook kweekgras en ander onkruid drong geleidelijk van de zijanten de bak binnen. Nu zijn alle gaten gedicht en kan in het voorjaar een flinke productie van *premium grade* compost tegemoet worden gezien!

Rob Hennemann / De Kweek 9

Voedselbank Arnhem

Inleveren (bij voorkeur **gewassen**, maar **niet gesneden of bewerkt** i.v.m. houdbaarheid) op **woensdag en donderdag tussen 9.00 en 16.00 uur** bij het distributiecentrum van Voedselbank Arnhem aan de Bruningweg 7 te Arnhem.

Vergeeten groente

Als mensen horen dat ik een moestuin heb, kun je er bijna gif op innemen dat ik vervolgens antwoord mag geven op twee vragen: 'zeker veel lekkerder?' en 'veel gezonder toch?' Het zijn eigenlijk geen vragen maar in graniet gehouwen statements. 'Van de boer', 'biologisch', 'je eigen teelt' staat op een voetstuk en de stadsboer kan al helemaal niet meer stuk. Ik beaam het meestal. Een in de schoot geworpen reputatie gooi ik niet onmiddellijk op de composthoop. Waarom zou ik. Maar het is natuurlijk grote kolder. Ok, ik spuit geen gif, gebruik alleen regenwater en het afgelopen jaar geen mest uit de bio-industrie maar alleen paardemest. Maar is het gezonder? En herken ik in een blinde smaaktest mijn eigen groenten? Ik ben bang van niet. Zeker niet allemaal. Het voelt vooral beter. Toch maak ik graag één uitzondering. Voor snijbiet.

Zelfs in populaire kookprogramma's en supermarkten die hip willen doen met 'vergeten' groenten als pastinaak en schorseneren, komt snijbiet er bekaaid vanaf. Snijbiet is het klasgenootje dat met gym als laatste gekozen werd. De kruidenpotjes die in de keuken helemaal achterin het keukenkastje staan. Het boek dat onder onderaan op de stapel ligt. Je beste compilatiebandjes ergens op zolder, omdat het zonde is om ze weg te doen. Ten onrechte!

Snijbiet is puur. Snijbiet is prachtig. Alleen de naam al. Snij-biet. Punt. Het is niet te verkleinen, een meervoudsvorm is niet nodig, net zo min als een lidwoord. Moestuin en Warmoesstraat danken hun naam aan de oorspronkelijke naam voor snijbiet: warmoes. Bomvol ijzer en vitamine K. En dan die gekrulde vorm van de bladeren, de feestelijke kleuren, de aardse smaak. Ergens tussen andijvie en spinazie in. Van welke groente heb je het langste profijt, van de zomer tot zelfs voorbij de eerste nachtvorst? Snijbiet. Wat groeit vanzelf weer aan? Snijbiet. Welke groente laat zich het makkelijkst wassen? Snijbiet. Hoe kinderlijk eenvoudig is het om snijbiet klaar te maken? Jonge blaadjes gaan in salades. De rest snijden, wokken, klaar. Snijbiet combineert lekker. Snijbiet is het groene, gele, rode, paarse en nog nagenoeg onontdekte goud van de moestuin. De Duitsers noemen het niet voor niets Mangold.

Topchef Robert Kranenburg pleitte vrijdag in het tv-programma DWDD University over koeien voor minder vaak vlees eten en meer gebruik van lokaal geproduceerd voedsel. Snijbiet past daar naadloos in. De reden waarom we zo weinig horen van snijbiet is zijn vergankelijkheid. De supermarkten willen er niet aan omdat snijbiet kort houdbaar is. Dat is pas idioot. Snijbiet is niet vergeten, het is de meest genegeerde groente. Ik wil eerherstel voor snijbiet. Onmiddellijk. Snijbiet voor kerst. Hol naar de biologische kerstmarkt of vraag je supermarktmanager er naar. Of koop een zakje zaad en kweek het zelf. Zes maanden culinair genot. Voor nog geen anderhalve euro.

Chris Verhoeven

dagcolumn (nr. 2154): kijk ook op <http://www.nederlands.nl/nedermap/dagcolumn/dagcolumn/>

Duurzaam tuinieren, wat is dat eigenlijk?

Duurzaam tuinieren is een afgeleide van duurzame landbouw. Duurzame landbouw kent naast een ecologisch (milieuvriendelijk) en sociaal aspect (voedselveiligheid) ook een economisch aspect; boeren moeten voldoende verdienen om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. De gemiddelde volkstuinder draait echter geen productie, maar ziet tuinieren eerder als hobby.

Toch zijn er een aantal principes in de duurzame landbouw die ook de volkstuinder als uitgangspunt kan nemen. Centraal staat dat er geen negatieve gevolgen voor het milieu zijn. Daarom is het belangrijk dat er geen pesticiden worden gebruikt en dat er zuinig omgegaan moet worden met nutriënten (grondstoffen). Biodiversiteit draagt bij aan een gezonde tuin, waarin weinig ziektes en plagen opduiken. Een duurzame tuinder streeft een kringloop van voedingsstoffen, waarin het gebruik van water zoveel mogelijk wordt beperkt.

Permacultuur

Wie wil beginnen met duurzaam tuinieren kan zich verdiepen in permacultuur. Permacultuur is gericht op de harmonie tussen mens en natuur en draait om het zo efficiënt mogelijk gebruik maken van de omgeving. Permacultuur gebruikt daarom geen chemische bestrijdingsmiddelen en probeert een grote diversiteit van planten te handhaven.

Groenbemesters

Boeren laten een stuk land vaak enkele jaren braak liggen om zo de bodemcultuur te herstellen. In de volkstuin is dit vaak niet wenselijk, maar je kunt wel een (wisselend) stuk van je tuin reserveren voor groenbemesters om de vruchtbaarheid van de bodem te verhogen. Groenbemesters verbeteren de bodemstructuur, voorkomen verliezen aan mineralen door uitspoeling en helpen onkruid onderdrukken. Je kunt vlinderbloemige groenbemesters gebruiken zoals lupine of klaver, die het stikstofgehalte uit de grond verhogen. Niet-vlinderbloemigen als rogge, phacelia of gele mosterd verhogen het organische stofgehalte in de bodem. Een aantal groenbemesters trekken bovendien veel bijen en vlinders aan.

Aan de slag

Met een waterton om regen op te vangen, een composthoop en groenbemesters kun je als duurzame tuinder aan de slag. Dat is natuurlijk niet alles. Ik vroeg Hans van Eekelen van Groenmoes om een aantal tips:

- Verstoor het bodemleven zo min mogelijk en spit daarom ook de grond niet om voor of na de winter.
- Probeer de grond in de winter zoveel mogelijk te bedekken om te voorkomen dat essentiële grondstoffen uit de bodem verdwijnen.
- Laat bij stijgende temperaturen het 'onkruid' gewoon opkomen totdat je ontdekt (als de fase van de kiemblaadjes voorbij is) dat er spontaan kruiden, bloemen of groenten) opkomen die je daarna een andere gewenste plek in de tuin kunt geven. Op die manier hoeft je ook minder zaadgoed te kopen.

Meer tips

- Gebruik zoveel mogelijk inheemse beplanting. Deze groeien beter in dit klimaat en zijn minder vatbaar voor ziekten.
- Oogst op een zonnige dag zaden. Je hebt niet meer dan een schaar en een enveloppe nodig om zaden te oogsten en bewaren.
- Geef je planten niet teveel water. Hoe minder water je geeft, hoe dieper je planten wortelen. Een dorre plant, is nog geen dode plant.
- Gooi zo min mogelijk weg. Ruil met je burens of breng wat je over hebt naar de voedselbank.

Meer lezen?

- Op www.permacultuurnederland.org vind je diverse filmpjes en teksten over het aanleggen van permacultuurtuinen.
- Op www.groenmoes.nl kun je voor 5,- een eenvoudig en praktisch boekje bestellen waarin je zelf potgrondmix leert maken. Je kunt een mix samenstellen die bestaat uit bosgrond (humus), zelfgemaakte compost en kokosvezels.
- Op <http://www.theseedsite.co.uk/seedpods.html> (in het Engels) lees je alles over het oogsten van zaden.
- In het boek *Tuinen van overvloed* van Fransje de Waard worden de principes van permacultuur uiteengezet en krijg je praktische handvatten om bijvoorbeeld slimme groentebedden in de moestuin aan te leggen.

Door Sandra Holleman van Dynamic Food. Sandra heeft een volkstuin op de Parkweg.

**dynamic
food**
local farmers urban food

Le Potager du Roi

Op een regenachtige dinsdag begin November was ik in de buurt van Parijs.

Ik besloot een poging te doen 'Le Potager du Roi' te bezoeken en ik had geluk: In November is de tuin beperkt open voor bezoekers en toevallig ook nog op dinsdag.

Het bezoek stond al lang op mijn wensenlijstje nadat ik er een rapportage over gezien had in een programma van de BBC.

De tuin ligt 'om de hoek' van het paleis van Louis de 14e die het tussen 1678 en 1783 liet aanleggen en is niet zo bekend als het paleis en de paleistuinen.

Hij is grotendeels nog steeds hetzelfde als op het moment van aanleg. Hij wordt tegenwoordig onderhouden door studenten.

Voor een zeer bescheiden bedrag mocht ik naar binnen.

Op wat studenten na stond ik als enige bezoeker in deze ommuurde tuin van enorme afmetingen (9 hectares). Een bijzondere ervaring.

Nog steeds wordt er een enorme variëteit aan groente- fruitrassen geteelt.

Door het gebruik van hoogtevverschillen die zijn gecreëerd o.a. door de aanleg van de hoge muur rond het Grand Carré is er veel muuroppervlak beschikbaar voor warmteminnende soorten.

Al rondwandelen vind je ook enkele mooie oude kassen.

Kenmerkend aan een potager is niet alleen dat hij nuttig is maar hij moet er ook aantrekkelijk uitzien.

Dat is hier ook zeker het geval. De fruitbomen zijn op allerlei manieren geleid en gesnoeid en alles is goed onderhouden. Zelfs begin november was het een inspirerend bezoek dat ik zeker ga herhalen op een zomerse dag.

Wil je ook gaan kijken?

Vanuit het centrum van Parijs brengt de metro (RER C) je in 40 minuten tot vlakbij de tuin.

Openingstijden en adres zijn te vinden op <http://www.potager-du-roi.fr>

Ellis Hettinga

PA 119

Winter-uitjes 2013 - 2014 door Lucy Glaap

Zin om iets anders te doen deze winter dan tuinieren? Wat dacht u van een frisse winterwandeling of een bezoek aan een gezellige, sfeervolle kerstmarkt? Hieronder staan een aantal suggesties genoemd waarbij u ook lekker actief bezig kunt zijn en genieten.

Winterwandelingen georganiseerd door het Geldersch Landschap en Kastelen. Leerzaam en vaak met een thema zoals Bekenwandeling, ijsstijdwandeling, vogelwandeling, wildobservatiewandeling.

U betaalt een klein tarief voor deelname en bent u lid van deze stichting dan is het meestal gratis. Voor alle wandelingen zie www.glk.nl/evenementen

Iedere eerste zondag van de maand is er in Sonsbeekpark, voor de stadsvilla, de Sonsbeekmarkt.

Een markt vol streekproducten. De eerste zondagmarkt in 2014 is in maart.

Info: www.sonsbeekmarkt.nl

Aanhangwagens

Aanhangwagens

Op de Parkweg staat een aanhanger die tuinders kunnen gebruiken voor bijv. afvoer van materiaal van de tuin.

Alle complexvertegenwoordigers hebben een sleutel van de aanhanger.

U moet wel eerst telefonisch overleggen met Henk Artz, hij beheert de agenda en heeft overigens ook een sleutel.

Henk Artz heeft ook een afdekzeil. Het gebruik van de aanhanger is voor eigen risico. Als er schade optreedt, moet u voor herstel zorgen.

Telefoonnummers van de complexvertegenwoordigers en Henk Artz vindt u op de achterpagina van de Knollentuin.

Indien onbestelbaar retour naar: Volkstuindersvereniging Arnhem, Postbus 599, 6800 AN ARNHEM

Wie wat waar?

Dagelijks Bestuur

Voorzitter: Dirk Gaasbeek
voorzitter@volkstuinarnhem.nl
Secretaris: Peter van der Gulden
secretariaat@volkstuinarnhem.nl
Ondersteuning secretariaat/bestuur:
Saskya Kamps
secretariaat@volkstuinarnhem.nl
Penningmeester: Anjo de Jong
penningmeester@volkstuinarnhem.nl
Alg. Bestuurslid: Nanny Schmidt
tuinkeuring@volkstuinarnhem.nl

Complexbeheerders

Bosweg, hoek Hommelseweg:
Ton Miltenburg 4427293
Braamberg: Kemal Colgecen 06-53672118
Cattepoelseweg: Gerard Wiggers 4431286
De Kweek: Anton Minkman 06-43949321
Parkweg: Jan Boenders 06-16357545

Inkoopcommissie

Karel Latté 06-23457232

Aanhanger/Mest

Beheer aanhanger: Henk Artz 44 273 87
Mest: Erik Wijers 06-139 329 68
Mest: Gerard Meeuwsen 06-202 662 56
Paardenmest: Linda Smulders
(pa Matthijssen) 06-248 392 95

Volkstuinders
Vereniging
Arnhem

Secretariaat, correspondentie

Adreswijzigingen en overige
correspondentie
kunt u richten aan het secretariaat
van de vereniging:

Volkstuindersvereniging Arnhem
Postbus 599
6800 AN Arnhem

E-mail:

secretariaat@volkstuinarnhem.nl

Telefoon bestuur

06 252 004 36

Via deze weg (en ook via eMail) kunnen
zaken van algemeen belang met een
bestuurslid worden besproken.
Individuele zaken kunt u in eerste
instantie opnemen met de
complexvertegenwoordiger.
De bedoeling is dat u de voicemail
inspreekt waarna op korte termijn,
zo mogelijk dezelfde dag, met u
telefonisch contact zal worden
opgenomen.

De vereniging op internet:

www.volkstuinarnhem.nl
<http://twitter.com/volkstuinarnhem>

Redactie verenigingsblad

De knollentuin verschijnt 4x per jaar.
Oplage 425 stuks.

Bijdragen voor de Knollentuin zijn zeer
welkom.

Stuur ze per e-mail naar

redactie@volkstuinarnhem.nl

Inleveren vóór 1 maart / 1 juni /
1 september / 1 december

Inschrijven nieuwe leden en informatie

U kunt bellen naar de
verenigingstelefoon
of bezoek onze website.
Hier vindt u alle informatie en kunt u zich
direct inschrijven. Kandidaatleden
worden uitgenodigd voor een
informatieavond waarbij u ook
uw wensen kenbaar kunt maken.
Toewijzing gebeurt in volgorde
van aanmelding.

Aardappelaanduiding 2014: Vak B

**Water aangesloten van ca.
1 april tot ca. 1 november**

